

รศ.ธนรัตน์ แต้วัฒนา

“อยากรู้เรื่อง ‘ความเสี่ยง’ ต้องถามอาจารย์ธนรัตน์”

เป็นโชคดีที่ได้เคยฟังการบรรยายของรองศาสตราจารย์ธนรัตน์ แต้วัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านนี้บรรยายเกี่ยวกับเรื่อง การประกันคุณภาพและความเสี่ยง ได้ยินแบบนี้อย่าเพิ่งทำหน้างงสงสัยว่าคืออะไรนะเพราะเรื่อง ‘ความเสี่ยง’ นี้ถ้าจะคิดเชื่อมโยงมาถึงเรื่องของงานที่น้องๆ นักเรียนที่กำลังจะสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก็นับว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงอยู่ด้วยเหมือนกัน ส่วนว่าจะเกี่ยวข้องกันมากน้อยแค่ไหนหรือเกี่ยวข้องกันได้อย่างไรต้องไปฟังอาจารย์ธนรัตน์ ซึ่งได้รับการยอมรับทั้งจากภายในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกแล้วว่าท่านเป็นผู้รู้และเชี่ยวชาญเรื่องการประกันคุณภาพเป็นอย่างดี คอบคุไปกับบทบาทของความเป็นครูวิศวกรรมศาสตร์

ถาม: ท่านเคยกล่าวว่า ทุกอย่างในโลกนี้มีความเสี่ยง ถ้าเป็นแบบนี้โอกาสที่น้อย ๆ นักเรียนผู้ที่กำลังจะสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะของ มศว เท่านั้นจะ จะมีความเสี่ยงอะไรเกิดขึ้นได้บ้าง และเราจะมียุวิธีป้องกันความเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างไร

ก่อนอื่นเราต้องมารู้จักความหมายที่แท้จริงของคำว่า ความเสี่ยงคือ โอกาส ที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมี ผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ ฉะนั้นความเสี่ยงจึงเป็น "สิ่งหนึ่งที่เราต้องยอมรับก็คือ ไม่มีองค์กรหรือบุคคลใดที่จะดำเนินงานอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ปราศจากความเสี่ยง ทุกคนหรือทุกองค์กรจะดำรงอยู่ภายใต้ความเสี่ยงทั้งนั้น" แสดงว่าคนเราตั้งแต่เป็นตัวเป็นตนก็เจอกับความเสี่ยงกันทั้งนั้น ปัจจุบันความเสี่ยงจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องหันมา

ให้ความสนใจที่จะบริหารจัดการชีวิตประจำวันให้อยู่กับความเสี่ยงที่เรา ยอมรับได้ มากกว่าการนำเอาความเสี่ยงเป็นเรื่องของการเสี่ยงโชค อย่างน้อย ๆ ที่กำลังจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย หลายคนก็เริ่มที่จะบริหารความเสี่ยง อาทิ การที่เลือกสมัครสอบในหลายๆ มหาวิทยาลัย นี้ก็เป็นวิธีการลดความเสี่ยงอีกวิธี หรือแม้กระทั่งการติดตาม ศาล(เจ้า)ต่างๆ กรณีหลังนี้ไม่ได้ลดความเสี่ยงแต่อย่างใด สิ่งสำคัญน้อยๆ จะต้องรู้จักที่จะประเมินความเสี่ยงก่อนโดยมีเกณฑ์ที่ต้อง พิจารณา 2 ประเด็น ได้แก่ โอกาส และผลกระทบ ซึ่งจะต้องคำนึง จากปัจจัยภายในของเรา เช่น ความรัก ชอบ และเชี่ยวชาญในสาขา อะไรบ้าง ผลระดับคะแนนที่ผ่านมา การสนับสนุนของครอบครัว รวมถึงความขยันและการทุ่มเทของเรา ส่วนปัจจัยภายนอกที่เรา ต้องพิจารณา เช่น จำนวนคู่แข่งที่สมัคร ข้อจำกัดของการเลือกในแต่ละสาขา จำนวนที่รับของแต่ละมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมและ สิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัย ทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ตลอดจนความก้าวหน้าของแต่ละสาขาวิชาชีพ ซึ่งทั้งหมดนี้น้อยๆ จะต้องศึกษาข้อมูลจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มาพิจารณาประเมิน

ความเสี่ยงว่ามีโอกาสสูง ปานกลางหรือน้อย และถ้าเลือกแล้วนั้นจะมีผลกระทบอะไรกับเรามาก ปานกลาง และน้อยอย่างไร ซึ่งเราจะต้องมีเกณฑ์การประเมินอยู่ในใจซึ่งแต่ละคนจะยอมรับความเสี่ยงได้ไม่เท่ากัน เช่น น้องๆ บางคนที่บ้านมีกิจการร่ำรวย อาจจะยอมรับในความเสี่ยงเรื่องที่เรียนหรือสาขาเรียนได้มากกว่าคนอื่น ๆ เมื่อมีการประเมินแล้วว่าสิ่งที่น้องๆ เลือกแล้วน่าจะมีความเสี่ยงสูงที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็คงต้องบริหารความเสี่ยงด้วยการ 1) ยอมรับความเสี่ยงจะเกิดอะไรขึ้นก็ต้องลุ้นติดตามและทำใจ 2) ลดหรือควบคุมความเสี่ยงโดยการขยันมากขึ้น 3) โอน/กระจายความเสี่ยงด้วยการสอบหลายๆ แห่งกันพลาด 4) หยุต/หลีกเลี่ยงความเสี่ยงข้อนี้ถ้าใช้ก็คงต้องเลิกสาขานี้ไปดูสาขาวิชาใหม่แทนจะได้ไม่เสี่ยงต่อไปน้องๆ ก็ลองเอาแนวคิดนี้ไปใช้ดูนะครับ

ถาม : ท่านคิดว่า ครูคนเก่ง ในความคิดเห็นของท่านนั้นควรเป็นอย่างไร และถ้ายกย่องให้ท่านเป็นครูคนเก่งใน มศว ท่านคิดว่าตนเองเป็นครูเก่งอย่างไร

ผมนิยามคำว่าครูเก่งในความหมายของผมว่า ครูเก่งคือครู/อาจารย์ที่มีความเป็นครูสูง ซึ่งความเป็นครูนั้น ไม่แน่ใจว่าจะหาคำอธิบายได้อย่างไร แต่เราจะสามารถสัมผัสได้จากความรู้สึกที่ได้เรียนกับครู/อาจารย์ท่านนั้น อาชีพครู/อาจารย์ไม่ได้เป็นอาชีพที่ใครจะทำก็ได้ซึ่งจะต้องมีใจรัก ต้องทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจที่ต้องค้นคว้า สรรหาแต่สิ่งดีๆ ให้กับลูกศิษย์ของตนเองตลอดเวลา และการเป็นครู/อาจารย์ในปัจจุบันจะต้องเปิดใจให้กว้างพอที่จะรับฟังผู้เรียน เข้าใจความรู้สึกของผู้เรียน และที่สำคัญจะต้องหยุดยั้งปรับเปลี่ยนการสอนของตนเองให้เข้าถึงผู้เรียนให้ได้ การสอนในระดับมหาวิทยาลัยนั้นครู/อาจารย์จะต้องถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้กับนิสิต อีกทั้งจะต้องแทรกคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี เพื่อให้ให้นิสิตก้าวสู่บัณฑิตที่พึงประสงค์ ส่วนตัวผมเองคิดว่ายังไม่คู่ควรกับคำว่า เป็นครูเก่ง เพราะคิดว่าการเป็นครู/อาจารย์จะต้องมีการพัฒนาการที่ไม่สิ้นสุด(ขยความรู้เท่ากันไม่ได้) ผมเองจะสอนในรายวิชาที่ตนเองมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและได้จากการวิจัยที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องในการเพิ่มพูนความรู้ ไม่เช่นนั้นก็จะกลายเป็นครู/อาจารย์ที่มีวแต่เปิดตำราสอนเพียงอย่างเดียว และจะต้องศึกษาพฤติกรรมของนิสิตที่เข้าเรียน เพื่อมาใช้ในการปรับการเรียน การสอน ความเป็นครูในทุกวันนี้ของผมต้องขอยกคำว่าครูเก่ง ให้กับครู/อาจารย์ที่ท่านได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่ดี และจะไม่ลืมถ่ายทอดสิ่งที่ดีนี้สู่ลูกศิษย์ของผมเช่นกัน

